

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/174/2005

POGORSZENIE SIĘ OPINII O FUNKCJONOWANIU INSTYTUCJI UNIJNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

POGORSZENIE SIĘ OPINII O FUNKCJONOWANIU INSTYTUCJI UNIJNYCH

- Członkostwo Polski w Unii Europejskiej wpływa na umocnienie się społecznego zaufania do tej organizacji. Obecnie zaufanie do UE deklaruje 59% Polaków, o 3 punkty więcej niż ponad dwa lata temu.

- Mimo ogólnego wzrostu zaufania do UE, od marca 2003 roku przybyło zarówno osób krytykujących działalność Parlamentu Europejskiego, jak i badanych negatywnie oceniających działalność Komisji Europejskiej. Nadal jednak ponad połowa Polaków (57%) pozytywnie wyraża się o funkcjonowaniu Parlamentu Europejskiego. Tylko niewiele mniej osób (53%) dobrze ocenia działalność Komisji Europejskiej.

- Wyraźnie pogorszyły się oceny różnych aspektów funkcjonowania instytucji unijnych, jednak nadal są one zdecydowanie lepsze niż opinie o instytucjach państwowych w Polsce. Ponad połowa badanych (52%) uważa, że ograny UE zajmują się ważnymi sprawami. Więcej niż dwie piąte sądzi, że działają sprawnie (45%) i uczciwie (43%). Stosunkowo najmniej osób (30%) jest zdania, że instytucje unijne dbają o interesy zwykłych obywateli. Ponad dwie piąte respondentów (44%) uważa, że troszczą się one przede wszystkim o interesy urzędników.

Jeszcze przed rozszerzeniem Unii Europejskiej wysokie poparcie Polaków dla członkostwa w tej organizacji współwystępowało z dużym zaufaniem do niej i dobrymi ocenami działalności instytucji unijnych. Wejście naszego kraju do UE oraz przeprowadzone wkrótce po tym powszechne wybory do Parlamentu Europejskiego dały możliwość przybliżenia Polakom działalności tych instytucji i przynajmniej częściowego zweryfikowania swojego pozytywnego nastawienia do nich. Interesowało nas zatem, czy wejście do Unii Europejskiej przyczyniło się do poprawy wizerunku UE i wzrostu ocen działalności instytucji unijnych, czy też przeciwnie - do pogorszenia opinii w tej kwestii.

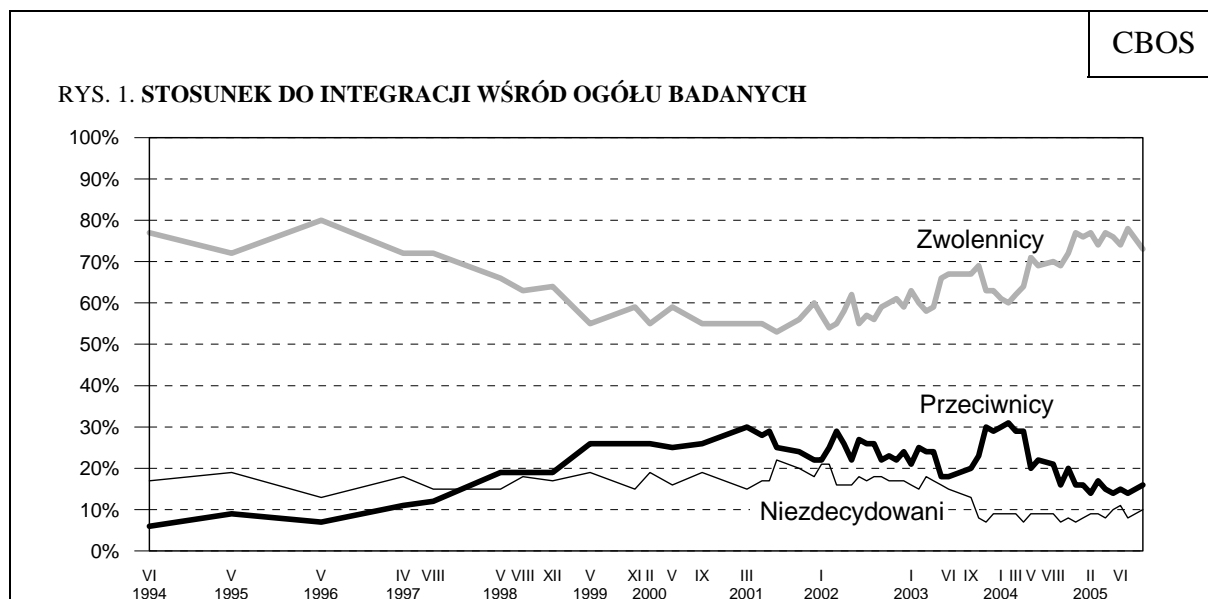
POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UE

Od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej utrzymuje się bardzo wysokie poparcie społeczne dla członkostwa w tej organizacji. Już od roku liczba zwolenników integracji jest wyższa niż 70%, natomiast liczba jej przeciwników nie przekracza 20%. We wrześniu¹ poparcie dla członkostwa w UE zadeklarowało 73% badanych, nieco mniej niż w lipcu tego roku, kiedy osiągnęło ono najwyższy poziom od momentu rozszerzenia Wspólnoty.

Tabela 1

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																		
	'03	'04											'05						
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VIII	IX	X	XI	XII	II	III	IV	V	VI	VII	IX
w procentach																			
Zwolennicy	63	61	60	62	64	71	69	70	69	72	77	76	77	74	77	76	74	78	73
Przeciwnicy	29	30	31	29	29	20	22	21	21	20	16	16	14	17	15	14	15	14	16
Niezdecydowani	9	9	9	9	7	9	9	9	10	8	7	8	9	9	8	10	11	8	10

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (184) zrealizowano w dniach od 14 do 18 września 2005 roku na liczącej 1028 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Badanie współfinansowane przez Instytut Spraw Publicznych (ISP).

Zwolennicy członkostwa Polski w UE dominują we wszystkich grupach społeczno-demograficznych oraz w elektoratach wszystkich partii politycznych ciesząc się największym poparciem społecznym.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdeterminowani
	w procentach		
SLD	98	2	0
PO	88	10	2
PSL*	77	11	12
PiS	75	19	6
LPR	65	29	6
Samoobrona	59	33	7

* Deklaracje wyborców PSL należy interpretować ostrożnie ze względu na ich małą liczebność w badanej próbie

ZAUFANIE DO UNII EUROPEJSKIEJ

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej przyczynia się do umocnienia zaufania społecznego do tej organizacji. Unia Europejska zyskuje w odbiorze społecznym szczególnie na tle pogarszających się ocen ONZ oraz NATO. O ile w marcu 2003 roku Polacy częściej wyrażali zaufanie do ONZ i do NATO niż do Unii Europejskiej, o tyle obecnie odsetek

ufających NATO i UE jest zbliżony i jednocześnie wyższy niż odsetek dobrze oceniających ONZ. Obecnie zaufanie do UE deklaruje 59% Polaków, o 3 punkty więcej niż w marcu 2003 roku. W tym czasie odsetek osób wyrażających zaufanie do ONZ zmniejszył się o 10 punktów - do 53%, a liczba ufających NATO zmalała o 4 punkty - do 58%. Umocnienie się zaufania do Unii Europejskiej wynika zapewne z zadowolenia z dotychczasowych efektów członkostwa w tej organizacji.

Tabela 3

Stosunek Polaków do:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III 2003*	IX 2005
	w procentach	
Organizacji Narodów Zjednoczonych		
Zaufanie	63	53
Obojętność	14	21
Nieufność	7	10
Nieznajomość	3	7
Trudno powiedzieć	13	9
NATO		
Zaufanie	62	57
Obojętność	14	21
Nieufność	9	8
Nieznajomość	2	4
Trudno powiedzieć	13	10
Unii Europejskiej		
Zaufanie	56	59
Obojętność	15	18
Nieufność	15	11
Nieznajomość	1	2
Trudno powiedzieć	13	10

* Dane ISP

Z analizy społeczno-demograficznego zróżnicowania nastawienia do Unii Europejskiej wynika, że poziom zaufania do tej organizacji w poszczególnych grupach społecznych jest obecnie bardziej zbliżony niż przed akcesją. Oznacza to, że zaufanie do UE wzrosło wśród tych grup społecznych, które w 2003 roku odnosiły się do niej z większą rezerwą, natomiast nieco się zmniejszyło - choć nie bezwyjątkowo - w grupach nastawionych najbardziej pozytywnie. Dla przykładu w 2003 roku zaufanie do Unii deklarowało aż 81% osób z wyższym wykształceniem i tylko 34% z wykształceniem podstawowym, obecnie zaś

odpowiednio 71% i 41% badanych należących do tych kategorii społecznych. W największym stopniu zaufanie do UE wzrosło wśród rolników (z 25% do 45%), wcześniej należących do grup najbardziej wstrzeźliwie nastawionych do tej organizacji. Z kolei grupą, w której wysokie zaufanie do UE po akcesji jeszcze wzrosło, są ludzie młodzi (z 70% do 76%), w tym także uczniowie i studenci (z 77% do 82%).

Zaufanie do UE wyraża zdecydowana większość osób popierających członkostwo Polski w tej organizacji (74%). Nie ufa jej jedynie 5% z nich. Odczucia przeciwników obecności Polski w UE są bardziej zróżnicowane: dwie piąte deklaruje nieufność do tej organizacji, a jedna piąta - zaufanie.

ZNAJOMOŚĆ INSTYTUCJI UE

Członkostwo w Unii Europejskiej przyczyniło się do wzrostu znajomości podstawowych instytucji unijnych - Parlamentu Europejskiego oraz Komisji Europejskiej. O Parlamencie Europejskim słyszało 87% Polaków, przy czym co czwarta osoba deklaruje, że sporo wie o tej instytucji. Mimo bezpośrednich wyborów do Parlamentu Europejskiego, które odbyły się w Polsce w czerwcu 2004 roku, nadal 13% badanych twierdzi, że nie zetknęło się z nazwą tej instytucji.

Mniej znana jest działalność Komisji Europejskiej - o najważniejszej instytucji wspólnotowej słyszało 83% Polaków, przy czym co piąty (21%) deklaruje, że ma o niej znaczną wiedzę.

Tabela 4

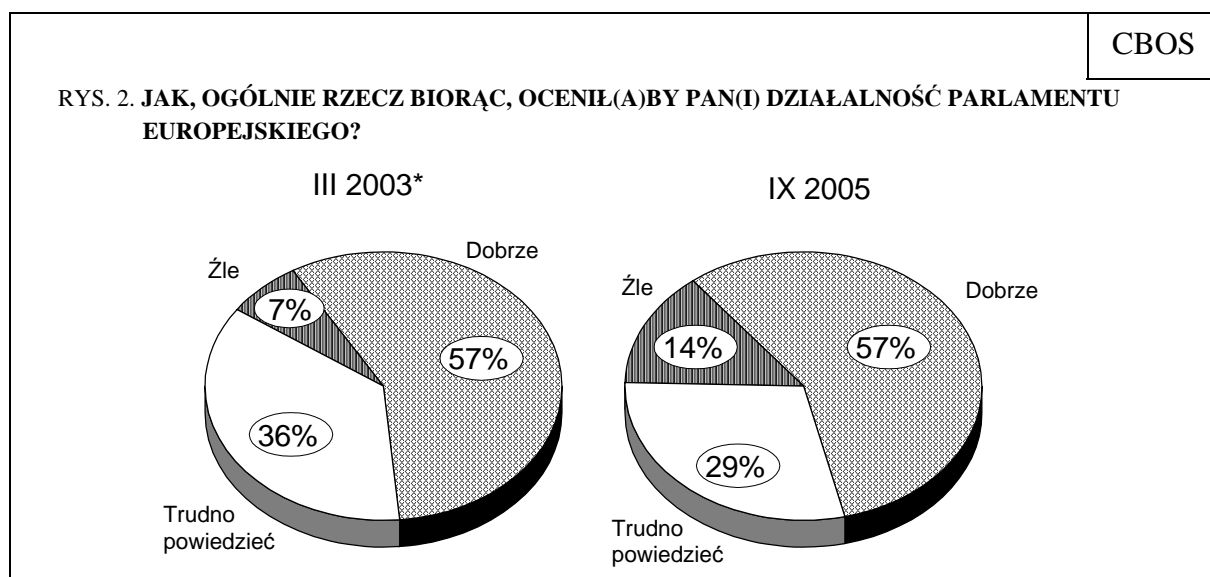
Czy słyszał(a) Pan(i) o:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III 2003*	IX 2005
	w procentach	
Parlamencie Europejskim		
Słyszałem(am) i sporo wiem o nim	23	25
Słyszałem(am), ale niewiele wiem o nim	55	62
Nie słyszałem(am) o nim	22	13
Komisji Europejskiej		
Słyszałem(am) i sporo wiem o niej	23	21
Słyszałem(am), ale niewiele wiem o niej	54	62
Nie słyszałem(am) o niej	23	17

* Dane ISP

Na znajomość instytucji UE bardzo wyraźnie wpływa wykształcenie badanych. Wiedza o działalności Parlamentu Europejskiego jest powszechna wśród osób z wyższym wykształceniem (100% deklaracji znajomości tej instytucji). Co więcej, ponad połowa badanych z tej grupy (55%) deklaruje, że sporo wie o tej instytucji. Wśród osób z wykształceniem podstawowym 71% słyszało o Parlamencie Europejskim, ale tylko co dziesiąta deklaruje, że dużo wie o jego działalności. O Komisji Europejskiej słyszało 97% respondentów z wyższym wykształceniem i 61% legitymujących się wykształceniem podstawowym. Bardziej dokładną wiedzę o jego działaniach ma odpowiednio 47% i 8% z nich.

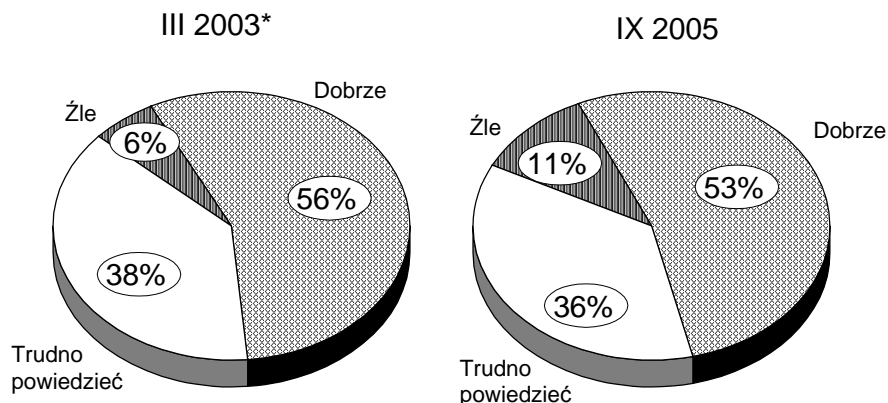
OCENY FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI UNIJNYCH

Wzrost znajomości instytucji unijnych nie przyczynił się do poprawy ocen ich działań. Przeciwnie, przybyło zarówno osób krytykujących działalność Parlamentu Europejskiego, jak i badanych negatywnie oceniających pracę Komisji Europejskiej. Nadal jednak ponad połowa Polaków (57%) pozytywnie wyraża się o funkcjonowaniu Parlamentu Europejskiego, a tylko niewiele mniej osób (53%) dobrze ocenia działalność Komisji Europejskiej.

*Dane ISP

RYS. 3. JAK, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, OCENIŁ(A)BY PAN(I) DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI EUROPEJSKIEJ?

*Dane ISP

Oceny funkcjonowania obu instytucji są szczególnie dobre wśród osób deklarujących dużą wiedzę o ich działalności. Prawie trzy czwarte badanych oceniających, że sporo wiedzą o Parlamencie Europejskim, wypowiada się pozytywnie na temat jego działalności. Podobnie niemal trzy czwarte badanych deklarujących, że dużo słyszało Komisji Europejskiej, dobrze ocenia jej działania. Można zatem powiedzieć, że wiedza o funkcjonowaniu instytucji europejskich sprzyja dobrym ocenom podejmowanych przez nie działań. Zwraca jednak uwagę fakt, że pozytywne oceny przeważają również wśród osób, które przyznają, że niewiele wiedzą o działalności głównych instytucji wspólnotowych. Oznacza to, że pozytywna opinia o funkcjonowaniu unijnych instytucji oparta jest tylko częściowo na znajomości ich działań. W większej części wynika ona ze zgeneralizowanego korzystnego wyobrażenia o Unii Europejskiej i zaufania do tej organizacji

Tabela 5

Czy słyszał(a) Pan(i) o Parlamencie Europejskim?	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Parlamentu Europejskiego?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Słyszałem(a)m i sporo wiem o nim	71	17	12
Słyszałem(a)m, ale niewiele wiem o nim	52	12	36

Tabela 6

Czy słyszał(a) Pan(i) o Komisji Europejskiej?	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Komisji Europejskiej?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Słyszałem(a) i sporo wiem o niej	73	10	18
Słyszałem(a), ale niewiele wiem o niej	46	12	42

Wraz ze wzrostem krytycyzmu w opiniach o działalności Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej wyraźnie pogorszyły się oceny różnych aspektów funkcjonowania instytucji unijnych. Mając możliwość bliższego przyjrzenia się ich działalności Polacy coraz rzadziej sądzą, że zajmują się one sprawami ważnymi, są uczciwe, dbają o interesy zwykłych obywateli i sprawnie działają. Pomimo dość wyraźnego pogorszenia się ocen dotyczących działalności instytucji UE, opinie o ich funkcjonowaniu w trzech wymiarach (na cztery) są nadal w przeważającej mierze pozytywne. Ponad połowa badanych (52%) uważa, że zajmują się one ważnymi sprawami, a więcej niż dwie piąte sądzi, że działają sprawnie (45%) i uczciwie (45%). Wzrost poczucia alienacji wobec instytucji unijnych sprawił natomiast, że zaczęła przeważać opinia, iż dbają one przede wszystkim o interesy urzędników (44%), nie zaś o interesy zwykłych obywateli (30%).

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, instytucje Unii Europejskiej:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III 2003*	IX 2005
	w procentach	
- dbają przede wszystkim o interesy zwykłych obywateli	39	30
- dbają przede wszystkim o interesy urzędników	32	44
Trudno powiedzieć	29	26
- działają sprawnie	50	45
- nie działają sprawnie	15	23
Trudno powiedzieć	35	32
- działają na ogół uczciwie	51	43
- są raczej skorumpowane	18	28
Trudno powiedzieć	30	29
- na ogół zajmują się sprawami ważnymi	66	52
- na ogół zajmują się sprawami mało istotnymi	10	22
Trudno powiedzieć	24	26

* Dane ISP

Tabela 8

Czy, Pana(i) zdaniem, obecne instytucje państwowe w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III 2003*	IX 2005
	w procentach	
- dbają przede wszystkim o interesy zwykłych obywateli	4	7
- dbają przede wszystkim o interesy rządzących i urzędników	89	83
Trudno powiedzieć	7	10
- działają sprawnie	7	8
- nie działają sprawnie	80	78
Trudno powiedzieć	13	14
- działają na ogół uczciwie	8	8
- są raczej skorumpowane	78	78
Trudno powiedzieć	15	14
- na ogół zajmują się sprawami ważnymi	17	17
- na ogół zajmują się sprawami mało istotnymi	65	65
Trudno powiedzieć	18	18

* Dane ISP

Pomimo wyraźnego pogorszenia się opinii o funkcjonowaniu instytucji unijnych nadal są one oceniane zdecydowanie lepiej niż instytucje państwowe w Polsce. W dalszym ciągu - mimo nieznacznej poprawy - powszechne jest przekonanie, że instytucje państwowe w naszym kraju nie realizują swojego podstawowego przeznaczenia i nie służą obywatelom, ale przede wszystkim rządzącym i urzędnikom. Ponad trzy czwarte badanych (78%) sądzi, że działają niesprawnie. Tyle samo (78%) ocenia je jako skorumpowane. Prawie dwie trzecie ankietowanych (65%) sądzi, że zajmują się sprawami mało istotnymi.

Porównanie opinii o funkcjonowaniu instytucji unijnych i krajowych może prowadzić do wniosku, że instytucje UE zyskują szczególnie na tle niekorzystnych ocen działania organów państwowych w Polsce. Analiza korelacji między ocenami instytucji krajowych i unijnych nie potwierdza jednak tego przypuszczenia. Przeciwnie, okazuje się, że osoby zadowolone z funkcjonowania instytucji państwowych w Polsce zdecydowanie lepiej niż badani wyrażający się o nich krytycznie oceniają działania instytucji Unii Europejskiej. Na przykład większość respondentów przekonanych, że instytucje państwowe w Polsce dbają w głównej mierze o interesy zwykłych obywateli, wierzy również, że instytucje unijne służą obywatelom UE. Z kolei przeważająca część osób oceniających, że instytucje krajowe troszczą się przede wszystkim o interesy rządzących i urzędników, formułuje ten sam zarzut

pod adresem organów unijnych. Podobnie osoby zarzucające polskim instytucjom państwowym skorumpowanie, nieskuteczność oraz zajmowanie się nieistotnymi sprawami częściej niż badani dobrze oceniający ich pracę za te same przewinienia krytykują instytucje unijne.

Tabela 9

Czy, Pana(i) zdaniem, obecne instytucje państwowe w Polsce:	Czy, Pana(i) zdaniem, instytucje Unii Europejskiej		
	dbają przede wszystkim o interesy zwykłych obywateli	dbają przede wszystkim o interesy urzędników	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- dbają przede wszystkim o interesy zwykłych obywateli	64	21	15
- dbają przede wszystkim o interesy rządzących i urzędników	28	50	22
Trudno powiedzieć	28	13	59

Zadowolenie z obecności Polski w strukturach unijnych, widoczne w wysokim poparciu społecznym dla członkostwa we Wspólnocie oraz we wzroście zaufania do Unii Europejskiej, nie przekłada się na poprawę ocen działania instytucji unijnych. Przeciwnie - w ostatnich dwóch latach opinie o funkcjonowaniu instytucji wspólnotowych pogorszyły się, co być może wynika ze wzrostu oczekiwań wobec Unii i jej organów po wejściu Polski do tej organizacji. Zaczęło zatem przeważać przekonanie, że instytucje unijne nie realizują swojego podstawowego przeznaczenia i nie służą obywatelom, ale przede wszystkim urzędnikom. Nadal jednak - w opinii przeważającej grupy osób - zajmują się one ważnymi sprawami, działają sprawnie i uczciwie. Pomimo wyraźnego pogorszenia się opinii o funkcjonowaniu instytucji unijnych nadal są one oceniane zdecydowanie lepiej niż instytucje państwowe w Polsce.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej
czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	73	16	10	1027
Płeć				
Mężczyźni	79	16	5	490
Kobiety	68	17	15	537
Wiek				
18-24 lat	82	14	5	158
25-34	82	12	5	190
35-44	80	13	7	178
45-54	72	20	8	209
55-64	66	22	13	118
65 lat i więcej	56	20	25	174
Miejsce zamieszkania				
Wieś	67	20	13	377
Miasto do 20 tys.	68	15	17	127
20-100 tys.	76	15	9	202
101-500 tys.	79	13	9	198
501 tys. i więcej mieszk.	84	14	2	123
Wykształcenie				
Podstawowe	59	21	20	293
Zasadnicze zawodowe	74	18	8	264
Średnie	82	13	6	357
Wyższe	84	13	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	15	5	59
Prac.umysł.niż.szczebla	85	8	7	95
Pracownicy fiz.- umysł.	80	13	7	100
Robotnicy wykwalifikowani	84	12	5	87
Robotnicy niewykwalifik.	75	22	3	41
Rolnicy	63	26	11	54
Pracujący na własny rach.	71	25	4	28
Bierni zawodowo				
Renciści	60	22	18	106
Emeryci	61	19	21	192
Uczniowie i studenci	88	10	2	92
Bezrobotni	74	17	9	120
Gospodynie domowe i inni	72	19	9	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	76	17	7	150
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	88	10	1	57
sekt. pryw. poza rolnict.	82	13	5	208
prywatnym gosp. rolnym	66	23	11	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	71	20	9	153
301-500	74	16	10	184
501-900	73	17	10	231
901-1200	81	14	5	80
Powyżej 1200 zł	87	8	5	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	63	23	14	364
Średnie	76	15	9	422
Dobre	85	10	6	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	26	14	78
Raz w tygodniu	73	16	11	481
1-2 razy w miesiącu	77	13	10	178
Kilka razy w roku	78	16	6	197
W ogóle nie uczestniczy	72	16	12	90
Poglądy polityczne				
Lewica	85	12	3	158
Centrum	76	17	7	295
Prawica	77	16	8	312
Trudno powiedzieć	60	19	21	262

Tabela 2. Stosunek do Unii Europejskiej

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajo- mość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	18	59	2	10	1027
Płeć						
Mężczyźni	11	16	65	1	7	490
Kobiety	11	20	54	3	12	537
Wiek						
18-24 lat	8	11	76	1	5	158
25-34	14	15	63	1	8	190
35-44	9	25	62	1	4	178
45-54	11	20	61	1	7	209
55-64	15	16	57	2	10	118
65 lat i więcej	10	22	36	7	26	174
Miejsce zamieszkania						
Wieś	11	18	53	4	13	377
Miasto do 20 tys.	13	14	61	1	10	127
20-100 tys.	10	21	59	1	8	202
101-500 tys.	10	23	62	0	6	198
501 tys.i więcej mieszk.	14	9	70	0	7	123
Wykształcenie						
Podstawowe	13	18	41	6	22	292
Zasadnicze zawodowe	11	19	64	0	6	265
Średnie	9	19	66	0	5	357
Wyższe	13	13	71	0	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	12	19	67	0	2	59
Prac.umysł.niż.szczebła	11	14	72	0	4	95
Pracownicy fiz.- umysł.	8	26	63	0	2	100
Robotnicy wykwalifikowani	4	24	69	1	2	87
Robotnicy niewykwalifik.	10	24	56	2	7	41
Rolnicy	13	26	45	6	11	54
Pracujący na własny rach.	17	23	56	0	4	28
Bierni zawodowo						
Renciści	17	15	49	3	15	106
Emeryci	9	20	41	6	23	192
Uczniowie i studenci	5	10	82	1	2	92
Bezrobotni	13	14	62	1	10	120
Gospodynie domowe i inni	23	9	56	0	12	52
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	14	20	61	1	4	150
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	8	21	68	1	2	57
sekt. pryw. poza rolnict.	7	20	70	0	3	208
prywatnym gosp. rolnym	12	27	44	5	11	61
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	13	18	54	4	11	153
301-500	9	17	65	1	7	183
501-900	10	18	61	2	9	231
901-1200	9	14	71	1	4	80
Powyżej 1200 zł	7	19	69	1	4	65
Ocena własnych war. mater.						
Złe	15	20	50	3	13	363
Średnie	11	18	61	2	9	422
Dobre	6	16	70	2	6	241
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	17	16	48	5	14	78
Raz w tygodniu	10	17	59	2	12	480
1-2 razy w miesiącu	14	18	57	2	9	178
Kilka razy w roku	8	21	65	1	4	197
W ogóle nie uczestniczy	11	18	63	1	7	90
Poglądy polityczne						
Lewica	10	14	70	1	6	159
Centrum	10	25	59	1	5	295
Prawica	14	12	67	1	6	311
Trudno powiedzieć	10	21	43	5	22	262

Tabela 3. Proszę powiedzieć, czy słyszał(a) Pan(i), czy też nie słyszał(a) o **Parlamencie Europejskim**? 1 - Słyszałem i sporo wiem o nim; 2 - Słyszałem, ale niewiele wiem o nim; 3 - Nie słyszałem o nim

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	25	62	13	1027
Płeć				
Mężczyźni	32	59	9	490
Kobiety	19	65	16	537
Wiek				
18-24 lat	27	66	7	158
25-34	28	64	8	190
35-44	34	59	7	178
45-54	23	67	10	209
55-64	31	56	13	117
65 lat i więcej	10	59	30	175
Miejsce zamieszkania				
Wies	18	63	19	376
Miasto do 20 tys.	24	65	11	127
20-100 tys.	26	64	10	203
101-500 tys.	31	59	10	198
501 tys.i więcej mieszk.	38	58	4	123
Wykształcenie				
Podstawowe	10	61	29	292
Zasadnicze zawodowe	17	73	9	265
Średnie	34	61	5	357
Wyższe	55	45	0	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	61	39	0	59
Prac.umysł.niż.szczebła	41	56	4	95
Pracownicy fiz.- umysł.	19	76	5	100
Robotnicy wykwalifikowani	28	68	4	87
Robotnicy niewykwalifik.	14	67	19	41
Rolnicy	10	71	19	54
Pracujący na własny rach.	50	50	0	28
Bierni zawodowo				
Renciści	17	63	20	106
Emeryci	14	60	27	192
Uczniowie i studenci	39	54	7	92
Bezrobotni	20	68	12	120
Gospodynie domowe i inni	22	66	12	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	38	60	1	150
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	34	63	3	57
sekt. pryw. poza rolnict.	31	63	6	208
prywatnym gosp. rolnym	10	69	21	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	13	67	20	153
301-500	24	65	11	184
501-900	27	60	13	231
901-1200	38	55	8	80
Powyżej 1200 zł	36	61	3	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	17	64	19	364
Średnie	26	63	11	421
Dobre	35	59	6	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	59	18	78
Raz w tygodniu	23	64	13	480
1-2 razy w miesiącu	24	63	14	178
Kilka razy w roku	27	63	10	197
W ogóle nie uczestniczy	38	52	9	90
Poglądy polityczne				
Lewica	35	59	6	159
Centrum	23	67	10	294
Prawica	34	59	7	312
Trudno powiedzieć	12	62	26	262

Tabela 4. Proszę powiedzieć, czy słyszał(a) Pan(i), czy też nie słyszał(a) o **Komisji Europejskiej**? 1 - Słyszał(a)m i sporo wiem o niej; 2 - Słyszał(a)m, ale niewiele wiem o niej; 3 - Nie słyszał(a)m o niej

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	21	62	17	1027
Płeć				
Mężczyźni	26	61	13	490
Kobiety	15	63	21	537
Wiek				
18-24 lat	26	63	11	158
25-34	23	67	11	190
35-44	27	61	12	178
45-54	16	70	14	209
55-64	25	59	17	116
65 lat i więcej	9	51	40	175
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	60	24	375
Miasto do 20 tys.	22	64	15	127
20-100 tys.	19	65	16	203
101-500 tys.	26	61	13	198
501 tys.i więcej mieszk.	29	64	7	123
Wykształcenie				
Podstawowe	8	53	39	292
Zasadnicze zawodowe	16	72	12	265
Średnie	26	67	7	357
Wyższe	47	50	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	50	4	59
Prac.umysł.niż.szczebła	38	55	6	95
Pracownicy fiz.- umysł.	16	72	11	100
Robotnicy wykwalifikowani	18	76	6	87
Robotnicy niewykwalifik.	12	74	14	41
Rolnicy	11	62	27	54
Pracujący na własny rach.	34	66	0	28
Bierni zawodowo				
Renciści	13	60	27	106
Emeryci	11	55	34	191
Uczniowie i studenci	34	54	12	92
Bezrobotni	16	69	15	120
Gospodynie domowe i inni	17	66	17	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	66	5	150
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	27	65	8	57
sekt. pryw. poza rolnict.	26	67	8	208
prywatnym gosp. rolnym	13	62	26	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	12	64	24	153
301-500	19	68	13	184
501-900	18	63	19	230
901-1200	35	59	6	80
Powyżej 1200 zł	30	61	10	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	11	62	26	364
Średnie	22	65	13	421
Dobre	32	58	10	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	55	28	78
Raz w tygodniu	20	62	18	480
1-2 razy w miesiącu	22	61	17	178
Kilka razy w roku	20	69	11	197
W ogóle nie uczestniczy	25	56	19	89
Poglądy polityczne				
Lewica	27	62	11	159
Centrum	20	68	11	294
Prawica	28	61	10	312
Trudno powiedzieć	8	57	36	262

Tabela 5. Proszę powiedzieć, jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność **Parlamentu Europejskiego?**

(%)

	Zdecydowa- nie dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Zdecydowa- nie źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	54	12	2	29	896
Płeć						
Mężczyźni	4	58	15	2	21	446
Kobiety	3	50	9	1	37	451
Wiek						
18-24 lat	4	69	6	1	21	147
25-34	5	57	11	1	26	174
35-44	2	58	17	1	23	166
45-54	2	54	9	3	32	188
55-64	3	50	13	3	31	101
65 lat i więcej	5	34	16	1	44	121
Miejsce zamieszkania						
Wies	3	49	11	1	35	305
Miasto do 20 tys.	3	56	9	2	30	113
20-100 tys.	1	60	10	1	29	183
101-500 tys.	4	54	18	0	24	178
501 tys. i więcej mieszk.	7	58	10	6	19	118
Wykształcenie						
Podstawowe	4	42	8	2	44	205
Zasadnicze zawodowe	2	59	13	1	25	240
Średnie	2	58	13	2	25	339
Wyższe	8	57	13	3	20	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	12	62	7	0	19	59
Prac. umysł. niż. szczebla	1	61	13	1	24	92
Pracownicy fiz.- umysł.	1	65	7	1	26	95
Robotnicy wykwalifikowani	0	61	12	0	27	83
Robotnicy niewykwalifik.	0	60	14	2	23	33
Rolnicy	2	51	10	5	32	44
Pracujący na własny rach.	8	41	30	4	18	28
Bierni zawodowo						
Renciści	3	50	12	1	33	84
Emeryci	3	39	15	2	41	141
Uczniowie i studenci	5	69	7	0	19	86
Bezrobotni	4	48	14	2	32	106
Gospodynie domowe i inni	5	48	8	6	33	46
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	2	62	9	1	27	148
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	2	62	16	0	20	55
sekt. pryw. poza rolnict.	4	60	13	1	22	196
prywatnym gosp. rolnym	2	49	11	5	33	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	4	59	8	2	26	122
301-500	2	54	15	2	27	164
501-900	2	59	12	1	26	202
901-1200	7	52	15	3	23	74
Powyżej 1200 zł	6	56	12	3	24	63
Ocena własnych war. mater.						
Źłe	2	50	15	2	31	294
Średnie	2	54	11	1	33	376
Dobre	7	61	10	2	19	227
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	60	16	4	19	64
Raz w tygodniu	4	52	11	2	31	416
1-2 razy w miesiącu	3	56	9	0	32	154
Kilka razy w roku	3	58	12	2	25	177
W ogóle nie uczestniczy	6	50	15	2	27	81
Poglądy polityczne						
Lewica	6	60	12	1	21	149
Centrum	3	57	15	1	24	264
Prawica	3	61	11	3	21	290
Trudno powiedzieć	2	36	9	1	52	193

Tabela 6. Proszę powiedzieć, jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Komisji Europejskiej?

(%)

	Zdecydowa- nie dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Zdecydowa- nie źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	50	9	2	36	851
Płeć						
Mężczyźni	3	52	11	3	30	428
Kobiety	3	48	7	1	42	423
Wiek						
18-24 lat	4	63	6	1	27	141
25-34	4	52	10	2	31	170
35-44	2	49	10	2	37	157
45-54	2	49	8	3	38	180
55-64	1	51	9	3	36	97
65 lat i więcej	5	33	12	2	49	106
Miejsce zamieszkania						
Wies	2	42	11	2	42	285
Miasto do 20 tys.	3	58	6	3	29	109
20-100 tys.	2	54	6	1	38	171
101-500 tys.	4	50	11	0	35	171
501 tys. i więcej mieszk.	4	54	9	6	26	115
Wykształcenie						
Podstawowe	3	42	8	2	45	177
Zasadnicze zawodowe	2	53	11	2	32	232
Średnie	3	52	9	2	34	332
Wyższe	4	48	8	3	37	109
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	6	47	5	0	43	57
Prac. umysł. niż. szczebla	4	60	9	0	27	89
Pracownicy fiz. - umysł.	1	55	9	1	33	89
Robotnicy wykwalifikowani	3	49	10	1	37	82
Robotnicy niewykwalifik.	0	47	13	3	38	35
Rolnicy	3	45	9	8	35	40
Pracujący na własny rach.	4	45	19	4	29	28
Bierni zawodowo						
Renciści	2	42	10	1	45	77
Emeryci	3	38	9	3	47	126
Uczniowie i studenci	3	70	2	0	25	81
Bezrobotni	3	47	12	4	34	103
Gospodynie domowe i inni	3	54	7	7	29	43
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	1	52	9	1	37	142
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	0	54	12	2	32	53
sekt. pryw. poza rolnict.	5	52	9	1	33	193
prywatnym gosp. rolnym	2	43	11	7	37	45
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	2	58	10	1	29	116
301-500	2	49	7	3	38	160
501-900	2	54	7	2	35	185
901-1200	8	47	11	3	31	76
Powyżej 1200 zł	2	56	7	2	33	58
Ocena własnych war. mater.						
Źłe	3	47	11	2	37	268
Średnie	1	47	8	2	42	364
Dobre	6	59	8	2	25	218
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	2	52	12	5	30	57
Raz w tygodniu	4	49	9	2	36	396
1-2 razy w miesiącu	1	51	12	0	37	148
Kilka razy w roku	3	53	6	3	35	175
W ogóle nie uczestniczy	5	46	9	2	38	72
Poglądy polityczne						
Lewica	5	59	6	2	27	142
Centrum	3	50	11	2	34	261
Prawica	2	55	10	3	30	279
Trudno powiedzieć	2	32	7	2	56	168

Tabela 7. Czy, według Pana(i), instytucje Unii Europejskiej:
 1 - dbają przede wszystkim o interesy zwykłych obywateli;
 2 - dbają przede wszystkim o interesy urzędników

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	44	25	1027
Płeć				
Mężczyźni	35	45	20	490
Kobiety	26	44	30	537
Wiek				
18-24 lat	56	33	11	158
25-34	31	44	24	190
35-44	26	46	29	178
45-54	27	48	25	209
55-64	29	45	26	118
65 lat i więcej	15	48	37	174
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	46	30	377
Miasto do 20 tys.	37	44	19	127
20-100 tys.	31	41	27	203
101-500 tys.	34	46	20	197
501 tys.i więcej mieszk.	38	40	22	123
Wykształcenie				
Podstawowe	25	42	33	293
Zasadnicze zawodowe	29	51	20	264
Średnie	33	45	21	357
Wyższe	39	31	30	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	48	26	26	59
Prac.umysł.niż.szczebła	29	45	25	95
Pracownicy fiz.- umysł.	27	48	25	100
Robotnicy wykwalifikowani	40	36	24	87
Robotnicy niewykwalifik.	28	55	18	41
Rolnicy	17	50	33	54
Pracujący na własny rach.	40	54	6	28
Bierni zawodowo				
Renciści	19	51	29	106
Emeryci	20	47	34	192
Uczniowie i studenci	59	31	10	92
Bezrobotni	29	46	24	120
Gospodynie domowe i inni	26	46	28	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	30	45	25	150
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	46	21	57
sekt. pryw. poza rolnict.	37	40	22	208
prywatnym gosp. rolnym	16	49	35	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	23	51	26	153
301-500	38	42	20	184
501-900	27	47	25	231
901-1200	28	46	27	80
Powyżej 1200 zł	43	35	21	64
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	51	26	364
Średnie	30	42	28	421
Dobre	43	37	20	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	26	45	29	78
Raz w tygodniu	28	47	25	480
1-2 razy w miesiącu	30	44	26	178
Kilka razy w roku	31	43	26	197
W ogóle nie uczestniczy	45	32	22	90
Poglądy polityczne				
Lewica	31	48	20	159
Centrum	33	45	22	295
Prawica	36	47	18	311
Trudno powiedzieć	20	38	42	262

Tabela 8. Czy, według Pana(i), instytucje Unii Europejskiej:
1 - działają na ogół uczciwie; 2 - są raczej skorumpowane

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	28	29	1027
Płeć				
Mężczyźni	47	29	25	490
Kobiety	39	28	33	537
Wiek				
18-24 lat	60	25	15	158
25-34	48	31	21	190
35-44	42	29	29	178
45-54	44	27	29	209
55-64	33	29	38	118
65 lat i więcej	27	28	45	174
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	33	33	377
Miasto do 20 tys.	53	25	23	127
20-100 tys.	44	18	38	203
101-500 tys.	48	29	23	197
501 tys.i więcej mieszk.	47	32	21	123
Wykształcenie				
Podstawowe	29	29	42	293
Zasadnicze zawodowe	37	36	27	264
Średnie	50	25	24	357
Wyższe	68	16	16	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	74	8	19	59
Prac.umysł.niż.szczebla	62	22	16	95
Pracownicy fiz.- umysł.	40	29	30	100
Robotnicy wykwalifikowani	45	26	29	87
Robotnicy niewykwalifik.	35	46	19	41
Rolnicy	26	40	34	54
Pracujący na własny rach.	47	27	26	28
Bierni zawodowo				
Renciści	29	33	38	106
Emeryci	30	26	44	192
Uczniowie i studenci	62	24	14	92
Bezrobotni	40	32	28	120
Gospodynie domowe i inni	39	38	23	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	56	24	21	150
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	47	31	22	57
sekt. pryw. poza rolnict.	49	26	25	208
prywatnym gosp. rolnym	27	37	35	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	35	36	29	153
301-500	42	27	31	184
501-900	46	23	31	231
901-1200	50	27	23	80
Powyżej 1200 zł	58	26	17	64
Ocena własnych war. mater.				
Złe	33	33	34	364
Średnie	43	26	31	421
Dobre	57	25	19	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	38	35	27	78
Raz w tygodniu	41	30	29	480
1-2 razy w miesiącu	43	27	31	178
Kilka razy w roku	46	28	26	197
W ogóle nie uczestniczy	50	18	32	90
Poglądy polityczne				
Lewica	48	27	25	159
Centrum	46	29	25	295
Prawica	49	32	19	311
Trudno powiedzieć	28	23	49	262

Tabela 9. Czy, według Pana(i), instytucje Unii Europejskiej:

1 - na ogół zajmują się sprawami ważnymi;

2 - na ogół zajmują się sprawami mało istotnymi

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	23	32	1027
Płeć				
Mężczyźni	49	24	28	490
Kobiety	41	23	36	537
Wiek				
18-24 lat	61	18	21	158
25-34	45	28	28	190
35-44	48	27	25	178
45-54	43	22	34	209
55-64	42	25	33	118
65 lat i więcej	30	19	52	174
Miejsce zamieszkania				
Wieś	39	22	39	377
Miasto do 20 tys.	46	26	28	127
20-100 tys.	45	18	38	203
101-500 tys.	53	26	20	197
501 tys.i więcej mieszk.	47	27	26	123
Wykształcenie				
Podstawowe	34	21	45	293
Zasadnicze zawodowe	47	25	28	264
Średnie	49	23	28	357
Wyższe	54	23	23	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	22	23	59
Prac.umysł.niż.szczebła	53	24	23	95
Pracownicy fiz.- umysł.	43	25	33	100
Robotnicy wykwalifikowani	45	22	33	87
Robotnicy niewykwalifik.	43	37	21	41
Rolnicy	40	23	38	54
Pracujący na własny rach.	61	19	20	28
Bierni zawodowo				
Renciści	37	24	39	106
Emeryci	32	20	48	192
Uczniowie i studenci	67	15	19	92
Bezrobotni	45	26	28	120
Gospodynie domowe i inni	38	33	29	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	50	27	23	150
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	44	28	28	57
sekt. pryw. poza rolnict.	49	21	30	208
prywatnym gosp. rolnym	38	23	39	61
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	45	29	27	153
301-500	43	24	33	184
501-900	44	22	35	231
901-1200	46	33	21	80
Powyżej 1200 zł	60	19	21	64
Ocena własnych war. mater.				
Złe	38	24	38	364
Średnie	45	22	33	421
Dobre	54	23	23	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	36	28	36	78
Raz w tygodniu	41	26	33	480
1-2 razy w miesiącu	45	21	34	178
Kilka razy w roku	54	18	29	197
W ogóle nie uczestniczy	57	20	23	90
Poglądy polityczne				
Lewica	51	24	25	159
Centrum	50	23	27	295
Prawica	49	26	25	311
Trudno powiedzieć	30	19	51	262